

#6
DECEMBER
2016

intron

EN HÄLSNING FRÅN SVENSKA KYRKAN I GÄVLE

JUL
2016
SPECIAL

**TUMMEN MITT
I HANDEN**
väck julpysslaren i dig

GE EN JULKLAPP
till barn som inte får någon

**NU TÄNDAS
TUSEN JULELJUS**
Advents- och julkonserter

Svenska kyrkan

GÄVLE

Detta är en hälsning från Svenska kyrkan i Gävle som skickas till 37 500 hushåll.

Tidningen kommer ut några gånger per år. Vill du veta mer om Svenska kyrkan i Gävle än det du finner här kan du läsa på www.svenskakyrkan.se/gavle eller ladda ner appen Kyrkguiden till din smartphone. Det går även att få ett kalendarium hemskickat per brev eller epost. Ring och beställ på 026-17 04 00 eller gavle.bokning@svenskakyrkan.se.

SVENSKA KYRKAN I GÄVLE

Box 1423, 801 38 Gävle
Besöksadress: Kaplansgatan 1
026-17 04 00

gavle.pastorat@svenskakyrkan.se

Familjerådgivningen: 026-18 73 90

Högscolekyrkan: 026-17 05 63

Sjukhuskyrkan: 026-15 49 83

Samtalsakuten: 026-17 04 38

Teckenspråksverksamheten: 026-17 04 44,

sms: 070-495 52 69

Diakonirådet: 026-17 04 48

KYRKOGRÄDSENHETEN

Telefontider måndag–torsdag 9–15,
fredag 9–14, lunch 12–12.45

Gravskötsel- och gravrättsärenden: 026-17 05 60

Besöksadress: Blockstensvägen 59

Skogsljus kapellkrematorium: Det Eviga Livets och

Uppståndelsens kapell: 026-51 85 95

gavle.kyrkogardsenheten@svenskakyrkan.se

TEXT DÄR INGET ANNAT ANGES

Personal från Svenska kyrkan i Gävle

FOTO DÄR INGET ANNAT ANGES

Svenska kyrkans bildbank IKON och Pixabay.com
samt foton tagna av personal från Svenska kyrkan i Gävle

PRODUKTION OCH GRAFISK FORM

Billy Holm, Background, www.bkgr.se

LEDARE

Allt har sin tid

Att hänga upp adventsstjärnor har sin tid. Att förbereda för julen har sin tid. Att glädjas har sin tid. Allt har sin tid – om det får ha sin tid! Att städa ut julen har också sin tid och ofta är jag lika glad då som nu när alla julsaker kommer fram.

DET ÄR PREDIKAREN i Bibeln som skriver så pragmatiskt och rättframt om livet. Det finns en tid för allt. Orkar och vågar vi tro så? Det finns en vila i att leva så. Generationer av erfarenhet vittnar om precis denna tanke. "Blott en dag, ett ögonblick i sänder...". Så även i advents- och juletid!

Ännu ett år får vi fira barnet från Mellanöstern som det inte fanns plats för. Bland djuren i ett stall skapades ett rum. Aldrig har världen varit opåverkad av denna händelse. Men just nu tycks den bära ännu mer av mening och utmaning med sig. Vi vill ju så gärna att alla skall få rum, i alla fall på julen!

Allt har sin tid. En tid för jul, en tid för påsk, en tid för nya himlar och en ny jord. Ett liv innehåller så mycket, ja varje dag innehåller så mycket. Kapitel som läggs till kapitel.

För mig tar tiden i Gävle slut nu på tredje advent. Tack för möten och samtal. Tack för utmaningar och nya lärdomar. Allt har sin tid! Tack! Nu skall jag fira jul med familjen i Dalarna. I januari börjar jag arbeta i Falun.

God jul och Guds fred till er alla! ♦

**CHRISTINA
ERIKSSON**

Kyrkoherde
Svenska kyrkan i Gävle

Fira jul tillsammans

Är du ensam och vill fira julen i gemenskap? Har du vänner och familj men vill tillbringa julen på annat sätt? Vill du ta med dig familjen och fira jul tillsammans med andra? Oavsett anledning är du välkommen till öppet hus i Mariakyrkan på julafton.

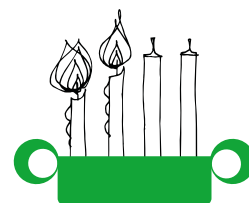
Vi möts i en gemenskap för alla åldrar och olika livssituationer.
Vi äter enkel julmat och tomten kommer med en liten julkapp.
Mari Dahl leder oss i sång och musik, Tzovinar Yeranossian sjunger solo, flera musikanter medverkar. Ingen kostnad och ingen föranmälan.
Läs mer på sidan 12.

ADVENTSTIDEN

Adventstiden är en glad tid när vi väntar på att fira att Jesus föddes. Ordet advent betyder ankomst – vi väntar på någon som ska komma.

ADVENTSSTJÄRNORNA PÅMINNER OM BETLEHEMSSTJÄRNAN

Adventsstjärnorna som lyser i många fönster påminner om stjärnan som lyste ovanför stallet i Betlehem där Jesus föddes. Det berättas nämligen, att när han föddes tändes en stjärna på himlen.

De adventsljusstakar vi har i våra fönster har inte någon koppling till Bibeln. De kommer i stället av en gammal tradition, då folk tände ljus i fönstren på juldagens morgon. Det gjorde man för att lysa upp vägen för dem som gick eller åkte till julottan, den gudstjänst som börjar tidigt, innan solen har gått upp.

HÄNDELSE I JESUS LIV

Under de fyra veckorna i advent läser vi i kyrkan varje vecka nya bibeltexter, som berättar om olika tider och händelser i Jesus liv.

FÖRSTA ADVENT – JESUS KOMMER MED FRED

Bibeltexterna för första advent handlar om glädje och fest i Jerusalem.

Folket hade länge varit förtryckta av romarna, som hade makten, men nu hade de hört att det väntades en ny kung. Äntligen skulle den nya kungen komma!

De sjöng "Hosianna", som betyder "rädda oss", en hälsningsfras som ofta användes på bibelns tid när man mötte kungen. I kyrkan sjunger vi fortfarande "Hosianna", för vi hälsar Jesus välkommen.

Folket hade säkert många föreställningar om hur flott den nya kungen skulle vara och hur festligt han skulle resa in i Jerusalem. Men den kung som visade sig vara Jesus red in i staden på en åsna och han talade om fred och frid.

ANDRA ADVENT – VAD GUDS RIKE ÄR

Den andra söndagen i advent berättar bibeltexterna om Guds rike.

"Guds rike" är något helt annat än de riken – länder – som finns i vår synliga värld. Guds rike har inga gränser eller hinder. Det är i stället ett osynligt rike som kan finnas inom oss och vår värld.

Medan människor med vapen kan försvara åsikter och landgränser, talar Guds rike om den kärlek som kan och vill förändra.

Det är en kärlek som blir större och större ju mer vi ger av den och ju mer vi får ta emot.

TREDJE ADVENT – NÅGON VISAR VÄGEN

Den tredje söndagen i advent berättar bibeltexterna om Johannes döparen.

Ibland behövs det människor som går före och som visar andra vägen. En sådan människa var Jesus kusin, Johannes, han som också kallades Johannes döparen.

Johannes brann för att människor skulle omvända sig, döpas och förändras som människor. Han banade väg för Jesus, och människorna fylldes av förväntan.

FJÄRDE ADVENT – MARIA FÅR UPPDRAGET ATT BLI MAMMA TILL GUDS SON

Maria var en ung kvinna som fick besök av ängeln Gabriel. Gabriel sa till Maria att hon inte skulle vara rädd och berättade för henne att hon skulle bli mamma till Jesus – Guds son.

Nu börjar ett nytt kapitel för mänskligheten. Gud blir människa och föds som ett litet barn in i vår värld. ♦

Gudstjänster och konserter i advent

Förutom de gudstjänster du läser om här finns det gudstjänster (mässor) både morgon, eftermiddag och kväll i kyrkorna. Kolla fullständigt gudstjänstprogram i kalendern på www.svenskakyrkan.se/gavle eller i appen Kyrkguiden.

- 25/11 19.00 **Sinnesrogudstjänst**. Gefle Gospel Choir, Sinnesrobundet, Hans Johansson och Mari Dahl i Staffans kyrka.
- 26/11 11.00 **'Vi tänder ett ljus i advent'**. Musikgudstjänst där vi pratar och sjunger om varför vi firar advent. Barnkören Samklangen och Miniklangen framträder. Efter gudstjänsten bjuds det på fika. Björsjökyrkan.
- 26/11 18.00 **Adventsmusik**. Bomhus Manskör, Hemvärnets Musikkår, Gävle, Anna-Sara Berencreutz, piano i Bomhus kyrka.
- 26/11 18.00 **Sjung in advent** med Roger Bergel och Rolf Wahlman, adventskaffe i Strömsbro församlingshus

Första advent den 27 november

- 10.00 **Högmässa** med Barnkören och Kyrkokören i Strömsbro kyrka. Kyrkkaffe i Strömsbro församlingshus.
- 11.00 **Adventsgudstjänst** med Bomhus kyrkokör i Bomhus kyrka.
- 11.00 **Högmässa** med Barn- och Juniorkörerna och Trefaldighetskören. Hans-Åke Johansson, trumpet. Avtackning av musikpedagog Elisabet Nilsson. Söndagsskola. Heliga Trefaldighets kyrka. Lion Club Gävle Ankaret anordnar kyrkkaffe i Kyrkans hus.
- 11.00 **Högmässa** med Trivselkören och Mariakören, kyrkkaffe i Mariakyrkan.
- 11.00 **Högmässa** med körsång i Staffans kyrka.
- 18.00 **Adventskoncert** med församlingens körer i Staffans kyrka.
- 18.00 **Tomasmässa** med Miniorer och Tomaskören i Tomaskyrkan.

Andra advent den 4 december

- 10.00 **Högmässa** med kyrkkaffe i Strömsbro kyrka.
- 11.00 **Mässa med lunch** i Björsjökyrkan. Efter mässan serveras lunch till självkostnadspris.

- 11.00 **Högmässa** med Ansgarskören. Kyrkkaffe i Heliga Trefaldighets kyrka.
- 11.00 **Högmässa** i Mariakyrkan.
- 11.00 **Högmässa** i Staffans kyrka.
- 16.00 **Adventskoncert** med Hemvärnets musikkår i Heliga Trefaldighets kyrka.
- 18.00 **Invid källan** – En stilla stund i musikens och ljusets tecken med Gunilla Winther i Bomhus kyrka.
- 18.00 **Juloratorium och Latinska hymner** med Staffans Motettkör, Stråkensemble och Axel Rystedt, organist i Staffans kyrka.
- 18.00 **Tomasmässa** med sång av Sara Kreft i Tomaskyrkan.

- 6 / 12 18.30 **Taizéinspirerad mässa**. Bön, sång och stillhet i Heliga Trefaldighets kyrka.
- 8/12 19.00 **Julskonert** med Hemlingbykören och Mariakören i Staffans kyrka.
- 10/12 14.00 **Välgörenhetskoncert "Barn hjälper barn"**. GUBB – Gävleborgs Ungdoms Big Band med flera i Heliga Trefaldighets kyrka

Lunchmusik i adventstid

med Per Ahlman
Sista för i år, åter 12/1

Torsdag 1 och 8 december 12.30
i Heliga Trefaldighets kyrka

Tredje advent den 11 december

Ingen mässa i Björsjökyrkan, Strömsbro kyrka, Mariakyrkan och Staffans kyrka. Välkommen att fira högmässa i Heliga Trefaldighets kyrka där kyrkoherde Christina Eriksson avtackas.

- 11.00 **Gemensam högmässa** med avtackning av kyrkoherde Christina Eriksson. Staffans Motettkör sjunger. Övriga medverkande är barn och ungdomar från församlingen, prost Jan Anders Jansson, kyrkorådets ordförande Roberth Krantz med många fler. Söndagsskola och kyrkkaffe med tårta i Heliga Trefaldighets kyrka.
- 14.00 **Finsk gudstjänst** – Suomenkielinen jumalanpalvelus med Liisa Pirinen Johansson, pappi och Joakim Andersson, kanttori i Staffans kyrka, Staffanin kirkko.
- 16.00 **Luciagudstjänst** med församlingens barnkörer i Bomhus kyrka.
- 16.00 **Luciafirande** med församlingens barn och ungdomar i Heliga Trefaldighets kyrka.
- 18.00 **Regnbågsmässa** i Mariakyrkan för dig som behöver känna att du är välkommen, för oss som vill känna allas lika värde.
- 18.00 **Tomasmässa** med Sofia Orrbén, sång och Pontus Wiitavaara, gitarr i Tomaskyrkan.

Fjärde advent den 18 december

- 10.00 **Högmässa** med sång av Ann Ottosson i Strömsbro kyrka. Kyrkkaffe i Strömsbro församlingshus.
- 11.00 **Högmässa** i Staffans kyrka.
- 11.00 **Generationsmässa** i Mariakyrkan. En gudstjänst över generationsgränserna med sånggrupp från Mariakören.
- 18.00 **Tomasmässa** med sång av Ann-Helén Lundqvist och på piano Gudrun Raccuja i Tomaskyrkan.
- 11.00 **'Marias väntan'** – Musikkudstjänst. Sånger om Maria, Jesu moder, framförda av Anna-Sara Berencreutz, sopran och Jenny Christoffersson, piano.
- 11.00 **Högmässa med söndagsskola** i Heliga Trefaldighets kyrka.
- 16.00 **Vi sjunger in julen** med Trefaldighetskören, Karin Styf-Lundin, flöjt, Per Ahlman orgel och piano i Heliga Trefaldighets kyrka.
- 18.00 **'I Din famn'** i Björsjökyrkan. Temagudstjänst med församlingens konfirmander och unga ledare. Varför firar vi jul? Vi pratar om det och sjunger sånger med jultema, kända och okända.

11/12 16.00 **Luciagudstjänst** med församlingens barnkörer i Bomhus kyrka.

11/12 16.00 **Luciafirande** med församlingens barn och ungdomar i Heliga Trefaldighets kyrka.

13/12 12.00 **Grötfest med luciatåg** med förskolan stjärnans Luciatåg ... och allsång i Mariakyrkan. Kostnad 70 kr, anmälan på 026-17 04 00 senast 7/12.

14/12 18.00 **Luciafika**. Strömsbros barnkör och kyrkokör inbjuder till luciafika med luciasånger, allsång och servering i Strömsbros församlingshus.

17/12 16.00 **Julfest med sång och musik**. EFS inbjuder till sång, musik, gröt och skinksmörgås i Strömsbro församlingshus.

Handgjorda tygdockor från Tomaskyrkans julkrubba. Symboliserar evangeliet.

julnatten

När det är samling vid krubban placerar vi Jesusbarnet i krubban, som symbol för hans födelse under julnatten. Men det är egentligen inte bara en födelsedag vi firar. Juldagen påminner om det fantastiska att Gud i Jesus kom till jorden som en av oss.

Julevangeliet – berättelsen om Jesus födelse

Maria och Josef var två unga människor från byn Nasaret i den tidens Palestina. Vid var sitt tillfälle mötte de en ängel, som berättade för dem att Maria skulle få ett barn, att barnet var Guds son och att de skulle ge honom namnet Jesus.

Efter nio månader måste de båda resa från Nasaret till Betlehem. De var tvungna att anmäla sig i Betlehem, den stad där de skulle betala skatt.

Maria födde Jesus i ett stall

Många andra reste samtidigt till Betlehem, så natten då de kom fram var det fullt på alla platser där man kunde övernatta. Det fanns inget annat att göra för Maria och Josef än att övernatta i ett stall och där födde Maria sitt barn.

Änglarna berättade för herdarna om Jesus

Samma natt såg några herdar på en äng utanför Betlehem ett stort ljussken. Herdarna hörde änglar som sjöng om fred på jorden och änglarna sa till herdarna att de inte skulle vara rädda. "Var inte rädd" är ord som änglar i Bibels berättelser alltid säger när de visar sig för människor.

Änglarna berättade för herdarna att de kom med den goda nyheten om att en frälsare hade fötts. Ordet frälsare betyder räddare eller befriare.

Jesus nerbäddad i en krubba

Av änglarna fick de också veta att frälsaren låg i en krubba, alltså i en matskål för husdjur. Herdarna gick till Betlehem och hittade där det nyfödda barnet, Jesus, i en krubba. De förstod att det var sant att en räddare hade fötts och de berättade för Maria och Josef om vad änglarna hade sagt.

Du kan läsa hela berättelsen om när Jesus föddes i Lukasevangeliet kapitel 20 vers 1-20.

julhelgens dagar

Julafton 24 december

I Sverige börjar vi julfirandet redan på julafton. Det beror på att helgen börjar klockan sex kvällen före helgdagen enligt gammal tideräkning. I många församlingar är det julbön eller samling vid julkrubban för barnen på julafton.

Juldagen 25 december

Natten mellan julafton och juldagen kan du fira midnattsmässa i några av Gävles kyrkor. Den kallas också för änglarnas mässa, eftersom julevangeliet berättar att änglarna sjöng av glädje när de lämnade bud till herdarna om Jesu födelse.

Tidigt på juldagens morgon firas julotta. Den kallas också morgonrodnadens mässa eller herdarnas mässa. På förmiddagen på juldagen firar vi också gudstjänst.

Annandag jul 26 december

Annandag jul handlar bibeltexterna som läses i kyrkan om den heliga Stefanos. Han var den första martyren, alltså den första kristna som dödades för sin tro.

Trettondagen – den äldsta kristna högtiden

Tretton dagar efter jul firar vi att tre visa män hittade vägen till Jesus i Betlehem.

Trettondagen är den allra äldsta kristna högtiden. I

Bibeln står det att österländska stjärntydare, visa män, hade sett en stjärna gå upp på himlen. De tre vise männen visste att en ny stjärna skulle tändas på himlen när Guds son skulle födas, och därför följde de stjärnan. De kom till stallet för att hylla Jesus med guld, rökelse och myrra.

I folkliga traditioner kallas de tre vise männen Kaspar, Melchior och Baltasar och representerar världsdelarna Europa, Afrika och Asien.

Folkliga traditioner på trettonhelgen

I det svenska bondesamhället vandrade pojkar runt i byarna och spelade upp scener som byggde på Bibelns berättelse om stjärnan över Betlehem. De som var utklädda till visa män kunde ha strutar på huvudet och vita skjortor. De blev så småningom stjärngossar som numera kommer tillsammans med Lucia den 13 december.

Trettondagen är en stor insamlingsdag till internationellt arbete

Maria och Josef tvingades fly undan hot och förföljelser till Egypten och Jesus föddes som flyktbarn. Svenska kyrkan förknippar därför trettondagen med vår delaktighet i världen. Trettondagen är final för julinsamlingen till Svenska kyrkans internationella arbete. ♦

Bröd & bön – Kliv ur stressen en stund och kom till kyrkan!

Måndag, tisdag och torsdag säljs bröd och dryck till självkostnadspris. Onsdagar har vi istället sopplunch (till och med 21/12) i Kyrkans hus

Måndagar 12.15-12.35

Tyst meditation i koret

Introduktion kl 12, för den som inte provat förut.

Tisdagar 12.00

Bön vid ljusbäraren

Onsdag 12.30

Veckomässa

Sopplunch i Kyrkans hus. Sista sopplunchen 21/12, håll utkik efter start i januari.

Torsdag 12.30

Lunchmusik

Kyrkan är öppen för enskild bön och andakt mellan 12-17 mån-fred och helger i samband med kyrkliga handlingar, gudstjänster och konserter.

Musiken i kyrkan – en del av vår jultradition

För Per Ahlman, organist i Heliga Trefaldighets församling, är julen en intensiv period. Högtiden sträcker sig över en lång period, advent till trettondagen, ändå finns det ingen möjlighet att hinna spela allt ur den rika skatt av julmusik som finns.

DET BLIR MYCKET av allt under julen. Det gäller även för julmusiken. Ingen annan högtid kan tävla med julen när det gäller utbud av musik. En förklaring till att antalet musikstycken/psalmer/sånger är så många är att högtiden är lång, den sträcker sig från advent till trettondagen. För kyrkomusikerna, som många andra yrkesgrupper, är det den mest hektiska tiden på året. Gudstjänsterna, högtidsdagarna och konserterna avlöser varandra.

Enligt Per Ahlman består musiken under julen av de så kallade traditionella svenska, även om allt faktiskt från början inte är just svenskt, som "Stilla Natt" eller "När juldagsmorgon glimmar". Sedan 70-talet har detta arv fyllts på med det engelska arvet, Christmas carols och exempel som "Dagen är kommen." Pers egna favoriter är bland annat "Jul, jul strålände jul". "Det strålar en stjärna" är en annan som sticker ut för honom. Den har också en anknytning till Gävle och musikern Ruben Liljefors, som skrivit musiken.

Flera av julsalmerna är väldigt gamla. Två av de äldsta psalmerna som finns i psalmboken är just julsalmer. "En stjärna gick på himlen fram" beskriver hela julberättelsen.

– Ingen vet vem som har skrivit den, men den har lyckats hänga med ända sedan 300-talet, säger han.

Mycket av musiken på julen är skriven på ett speciellt sätt, den har så att säga en julrytm.

Vissa musikstycken går inte att hoppa över. Det är som med "Kalle Ankas jul" på TV – ett måste. "Bereden väg för Herren" på advent är obligatorium. "Advent" av Otto Olsson är ett annat som måste vara med i Heliga Trefaldighets församlings julutbud. Då och då försöker dock musikerna plocka in det som inte är lika känt.

– Men det finns ingen möjlighet att ens spela en bråkdel av all julmusik som finns, säger Per.

Mycket av musiken på julen är skriven på ett speciellt sätt, den har så att säga en julrytm. En motpol till den något kanske mer glättiga julmusiken är den musik som framförs på annandagen i Heliga Trefaldighet varje år, "La Nativité du Seigneur" (Herrens födelse) av Olivier Messiaen.

– Det är egentligen en orgelkonsert som består av nio meditationer med bibeltexter som någon läser upp. Från början framfördes den som just en konsert, men numera är det en gudstjänst som vi har, säger han.

Mellan advent och trettondagen kommer det alltså att flöda av musik i Svenska kyrkan i Gävle. Håll utkik på vår webb och annonser i tidningar så får du veta mer.

På svenskakyrkan.se/gavle hittar du all information. Välkommen! ♦

Drop-in-vigsel och drop-in-dop i Mariakyrkan, Sättra

En möjlighet att få vigas i kyrkan på ett enkelt sätt. Här finns präst, musiker och sångsolist. Glöm inte att det är nödvändigt att ha med intyg om hindersprövning från Skattemyndigheten.

Även en möjlighet för er som vill döpa ert barn men inte hunnit med det. Men också för dig som är vuxen och ännu inte är döpt. Innan både vigsel och dop blir det ett förberedande samtal med prästen. Efter vigsel eller dop bjuder vi på festligt fika med tårta!

Präster: Thomas Erixon och Svenny Hellström. Musiker: Karolina Risberg.

Lördagen den 3 december 13.00–16.00

JULEN VÄCKER BÅDE GLÄDJE OCH SORG

Jonas Boväng är fd tränare för GGIK innebandys herrlag. Han har svårt för julen och längtar egentligen att den ska vara över så snabbt som möjligt. Mitt i vårt firande är det viktigt att komma ihåg att julen inte alltid är enkel för alla.

Många människor förknippar julen med glädje och kan helt enkelt inte få nog av julen. Äntligen lite ljus i mörkret, tycker de. Andra anser att det är väl en okej högtid och firar lite lagom. En hel del tänker inte alls på julen, eftersom de inte firar jul. Men för en hel del människor är julen faktiskt en plågsam tid. Julen väcker olika känslor hos människor och sätter våra nära relationer i fokus.

Jonas Boväng är just en person som tycker att julen är jobbig och ser det som något som han måste ta sig igenom. Han ser det som en uppgift – att överleva julen.

– Jag längtar bara tills det är över och vardagen kommer igång igen, säger han.

Jonas tror att det hänger ihop med hans struliga uppväxt. När han var liten firade han jul tillsammans med sin fosterfamilj och då minns han det som något fint. Han har fortfarande kontakt med den familjen, men inte på det sättet som då.

– Jag har ett eget liv numera, och då jag ganska tidigt visste att jag hade en riktig familj, så bröt jag upp i ren frustration som ung, säger han.

Ett fint julminne från fosterfamiljen var när han fick en cowboydräkt i julklapp som han gillade väldigt mycket.

– Ju äldre jag blev desto starkare grodde känslan av att jag inte hörde till och att jag stod utanför, på julen blev det ännu mer uppenbart. Mina tankar växte och växte, inombords visste jag att min riktiga familj var splittrad. Det har väl präglat mig genom åren och därför är julen mörk för mig, säger han.

Jonas har egentligen inte firat jul sedan han var 15 år. Det var den sista julen som hans riktiga pappa levde, hans mamma hade redan gått bort. Pappan ville fir

med honom, men myndigheten bestämde att bara hans storebror fick åka till pappan. Jonas var för ung för att åka till Stockholm och vara med. Sedan dess har han bara firat jul sporadiskt, när han levt i relation, men de flesta jular firar han inte. Oftast umgås han inte med någon, kanske ser han på en film eller går ut och äter. Sista åren har han blivit hembjuden till en familj som betyder mycket för honom. Men det blir så uppenbart att han är ensam, så därför känns det skönt när den är över.

– Jag känner att jag inte kan identifiera mig med julfirandet. Jag har ingen släkt kvar som har några traditioner, säger han.

Hans barn gillar i och för sig jul och i framtiden kanske det blir annorlunda med barnbarnen.

– Jag har också funderat en hel del om jag kanske ska engagera mig och göra en insats för alla som inte har det så bra under julen. Det skulle kännas meningsfullt, säger han. ♦

JONAS BOVÄNG

Se film – tala liv

14/12 18.30–20.30

Föredrag om Ingmar Bergman och hans gudsbilder

Föredrag med biskop em. Caroline Krook.

Kvällen är en del av programmet "Se film – tala liv!"

21/12 18.45–23.00

'Ingmar Bergman och tron'

Introduktion, gratis filmvisning av filmen "Fanny och Alexander", samtal samt en avslutande jultallrik till förbeställning för 100 kr. Anmälan till 026-17 05 19 senast 16/12.

Händer i jul

Det händer mycket i kyrkorna i jul. Missa inget, kolla in www.svenskakyrkan.se/gavle eller appen Kyrkguiden.

- 21/12 18.45 **Filmvisning av Fanny och Alexander.**
Efteråt jultallrik. Heliga trefaldighets kyrka. Se anmälan sida 9
- 21/12 19.00 **"När vintermörkret kring oss står"**
Advent- och julsånger på Tomasdagen av Tomaskören i Tomaskyrkan
- 23/12 20.00 **Julens sånger och psalmer**
Staffans kyrka. Karin Sarja, Joakim Andersson

Julafton den 24 december

Samling kring krubban

- 10.00 Hemlingby kyrka
11.00 Bomhus kyrka
11.00 Strömsbro kyrka
11.00 Tomaskyrkan
11.00 Mariakyrkan
12.00 Heliga Trefaldighets kyrka med Barn- och Juniorkörerna

15.00 **Konsert med julbön** i Staffans kyrka

23.00 **Julnattsmässa** med församlingens ungdomskör i Björsjökyrkan

23.30 **Julnattsmässa** i Mariakyrkan

23.30 **Midnattsmässa** med terzett ur Ansgarskören i Heliga Trefaldighets kyrka

23.59 **Julnatt på Söder** (bakom Länsmuseet)
Gudstjänst med sång av Bengt Olerud

Juldagen den 25 december

Julotta

- 7.00 Bomhus kyrka med sång av Kyrkokören från 6.30
7.00 Heliga Trefaldighets kyrka med Trefaldighetskören med körvännen
7.00 Staffans kyrka med Ånglakör
7.00 Strömsbro kyrka med Julkören
11.00 Högmässa i Heliga Trefaldighets kyrka med söndagsskola
11.00 **Högmässa** i Mariakyrkan
18.00 **Tomasmässa** med Tomaskören i Tomaskyrkan

Annandag jul den 26 december

Ingen gudstjänst i Bomhus eller högmässa i Staffans kyrka.
Välkommen att fira gudstjänst i någon annan av kyrkorna i Gävle.

11.00 **Högmässa** i Mariakyrkan

11.00 **Messiaenmässa.** En mässa med musiken La Nativité du Seigneur (Herrens födelse) av Olivier Messiaen. Per Ahlman på orgel, i Heliga Trefaldighets kyrka

30/12 19.00 **Sinnesrogudstjänst.** Sinnesrobundet med gästsolist. Hans Johansson och Mari Dahl i Staffans kyrka

Nyårsafton den 31 december

Nyårsbön

- 16.00 Staffans kyrka
16.30 Strömsbro kyrka med Frida och Samuel Enblom, fiol, sång och gitarr.
18.00 Heliga Trefaldighets kyrka med sopran Eva Helde
18.00 Mariakyrkan med Frida och Samuel Enblom på fiol, sång och gitarr.

Nyårsdagen den 1 december

Ingen gudstjänst i Strömsbro kyrka och Heliga Trefaldighets kyrka

- 11.00 **Högmässa** i Staffans kyrka
11.00 **Högmässa med Soldatkören** i Soldatkyrkan
18.00 **Gudstjänst** i Björsjökyrkan,
18.00 **Högmässa** i Mariakyrkan. Kyrkkaffe med tårta
18.00 **Tomasmässa** med Kyrkvårdskör i Tomaskyrkan

Trettondedag jul 6 januari

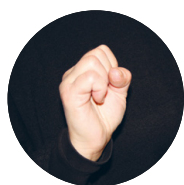
- 10.00 **Högmässa** i Strömsbro kyrka. Kyrkkaffe
11.00 **Musikgudstjänst** – juletidens psalmer och sånger Bomhus kyrkokör i Bomhus kyrka
11.00 **Högmässa med sång av vokalsembeln Sophia** i Heliga Trefaldighets kyrka
11.00 **Högmässa** i Mariakyrkan,
11.00 **Högmässa** i Staffans kyrka
10-12 och 14-16 **Julfest** med dans kring granen, fika och tomtebesök i Hemlingby kyrka. Anmälan till Sofia 026-17 05 65, sofia.wester-eriksson@svenskakyrkan.se eller Roger 026-17 05 64. Max 50 personer i lokalen.

7/1 14-16 **Julfest.** Dans kring granen, fiskdamm och fika. i Björsjökyrkan

8/1 10.00 **Familjemässa** i Strömsbro kyrka med efterföljande **julgransplundring** 11.00 i Strömsbro församlingshus

8/1 16.00 **Julkonsert med Ansgarskören** i Heliga Trefaldighets kyrka

8/1 18.00 **Musikgudstjänst "Julens sånger"** med Hemlingbykören och Mariakören och sångsolist Stefan Sjöman i Mariakyrkan

G

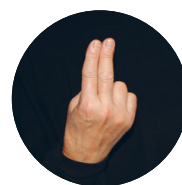
O

D

J

U

L

VÄLKOMMEN TILL TECKENSPRÅKIG VERKSAMHET

sms: 070 495 52 69, bildtelefon: uppsalastift@t-meeting.se, epost: ing-marie.lundberg@svenskakyrkan.se
facebook: Teckenspråk i Svenska kyrkan Uppsala stift, instagram: teckenuppsalastift,
www.svenskakyrkan.se/gavle/teckensprak

Nu är lokaler
i Svenska kyrkan i Gävle
en hjärtsäker miljö

Hitta en hjärtstartare nära dig,
www.hjartstartarregistret.se

Spädbarnsmassage

2-10 månader. För information och anmälan,
kontakta Sofia Wester-Eriksson 026-17 05 65,
sofia.wester-eriksson@svenskakyrkan.se

**Start 13/1 10-12 eller
13-15 i Hemlingby kyrka**

Vill du vara med och fira ung mässa?

Som ungdom kan du även vara med vid
planering och genomförande. Kom då en
halvtimme innan mässan (gudstjänsten)
börjar.

8/12 20-21 i Heliga Trefaldighets kyrka

Julförsäljning

Arbetskretsen i Bomhus församling bjuder
in till julförsäljning i Björsjökyrkan.

Försäljning av handarbeten från Arbetskretsen
och stickcaféet, lotteri och fikaservering till
självkostnadspris.

3/12 13.00-15.30

Torsdagsträff med sånger i juletid

Sång av Anna Fredberg och Gudrun Raccuja. Kaffe/te,
smörgås och kaka 30 kr. Sista gången för terminen

8/12 14.00 i Kyrkans hus

Torsdagscafé – Julsånger med Rickard "Elvis" Berggren

Gröt och skinksmörgås 50 kr.
Sista gången för terminen. OBS! Notera tiden

1/12 13.00 i Tomaskyrkan

Kom och fira jul tillsammans!

JULAFTON STÅR FÖR DÖRREN. Alla har sina traditioner och sitt sätt att fira. Men i år kanske du inte vet hur du ska fira eller du vill fira på ett nytt sätt. Då kan Jul i gemenskap i Mariakyrkan vara något för dig.

Alla människor i olika åldrar och livssituationer är välkomna att fira julafton tillsammans i Mariakyrkan. Svenska kyrkan i Gävle har firat "Jul i gemenskap" under flera år. Förra året var julfirandet i Olofsgården men det blev för litet och därför arrangeras årets firande i Mariakyrkan, som har större och mer flexibla lokaler.

Dagen börjar med samling vid krubban klockan 11, sedan fortsätter samvaron med mat och musik. Du behöver inte passa någon exakt tid utan är välkommen när du vill.

– Vi möts i en gemenskap, människor i alla åldrar och olika livssituationer är välkomna. Vi äter tillsammans. Det blir enkel mat med inslag av jul, säger Lena Liss, diakon i Maria församling och som är ansvarig för arrangemanget. Dessutom kommer det en tomte med en liten julklapp.

– Kantor Mari Dahl leder oss i sång och musik, Tzovinar Yeranossian sjunger solo, och vi hoppas på fler musikanter, fortsätter hon.

– Orsakerna till att människor vill fira på det här sättet kan vara många. Kanske vill du och din familj tillbringa julen på annat sätt än ni brukar, tillsammans med andra. Ni kanske känner att julen har blivit för kommersiell eller din familjesituation har förändrats och du vet inte riktigt hur du ska göra med julen i år. Kanske är du ensam.

Oavsett anledning är du välkommen till öppet hus i Mariakyrkan på julafton, säger Lena.

Det kostar inget och dessutom behöver du inte anmäla dig i förväg. ♦

Vill du vara med och bidra till en fin gemenskap på julafton? Vill du veta mer om firandet?

Förbereda vår gemensamma måltid? Baka en kaka? Duka vackert? Spela och sjunga? Hjälpa till med lite av varje? Skapa en skön julstämning på annat sätt? Du behövs!

Kontakta Lena Liss, för information eller anmälan tel 026-17 05 08 eller lena.liss@svenskakyrkan.se

Hjälp Diakonirådet att hjälpa:

Det finns möjlighet för alla att lämna in presentkort som går till ekonomiskt utsatta familjer som bor där Svenska kyrkan i Gävle verkar. Du kan antingen vända dig direkt till Diakonirådet (Kyrkans hus Kaplansg 1) eller lämna in dem i Kyrkans hus reception under öppettiderna, mån-tor mellan 9 till 16, fredag 9 till 15.

Andra som har dörrarna öppna under jul:

RIA, Hela Människan har öppet alla dagar mellan klockan 9 och 12 under hela julen.

Adress: Boothsgatan 1.

DET KRISTNA JULFIRANDET

VARFÖR HAR VI JULTOMTE, JULGRAN OCH JULKLAPPAR?

Många av traditionerna runt jul har en kristen bakgrund.

JULTOMTEN EN GIVMILD ÄRKEBISKOP

Jultomten i Sverige är en blandning av den gamla gårdstomten och ärkebiskop Sankt Nikolaus. Sankt Nikolaus, som levde i slutet av 200-talet, var känd för sin givmildhet.

GRANAR SKYDDADE MOT FARLIGHETER

Långt innan det blev vanligt med julgranar inomhus i Sverige ställde många granar vid ytterdörren. Granarna var kvistade och hade bara en granruska kvar i toppen. Granarna var ett tecken på julfrid men också ett skydd mot farliga makter.

Traditionen med inomhusgran kom från Tyskland och den första kända klädda granen i Sverige är från 1741 och var klädd med äpplen, saffranskringlor och vaxljus.

Påve Franciskus och biskop Antje Jackelén

REFORMATIONEN 500 ÅR – TOGETHER IN HOPE

Det är 500 år sedan reformationen inleddes och detta uppmärksammades den 31 oktober av katoliker och lutheraner som tillsammans firade gudstjänst i Lund och deltog i eventet "Together in Hope" i Malmö. Påve Franciskus från katolska kyrkan, biskop Munib Younan och Martin Junge från Lutherska världsförbundet, körer, artister och internationella gäster medverkade under dagen.

Gudstjänstens huvudtema var att det är mycket mer som förenar än som skiljer kyrkorna åt. Samarbetsdokumentet "Från konflikt till gemenskap" undertecknades av påven och Munib Younan ordförande i Lutherska världsförbundet. Senast en påve besökte Sverige var 1989. Då var Johannes Paulus II påve och han besökte Uppsala. ♦

Stickcafé

Tycker du om att sticka och vill vara med och göra skillnad? Har du förrådet fullt med garn som kan bli till värmande omtanke? Kom och umgås, fika och sticka till behövande som behöver värmas.

1/12, 15/12 10-12 i Björsjökyrkan
5/12, 19/12 13-15 i Olofsgården

Språkcafé

Prata, fika och dela erfarenheter. Lekrum för barnen. Olofsgården (mellan Heliga Trefaldighets kyrka och ån)

24/11, 1/12, 8/12, 15/12 13-14.30

Enastående föräldrar

Träff för ensamstående föräldrar och barn där vi äter, umgås, pratar och leker tillsammans. 40 kr/vuxen, gratis för barnen. Information 026-17 05 34.

28/11 och 19/12 17-19

LÅT FLER FÅ FYLLA FEM!

Var femte sekund dör ett barn som inte hunnit fylla fem år. Men de barn som får leva i trygghet, med mat, rent vatten, sjukvård och omsorg, kan klara sina kritiska första år. Zaid har flytt från kriget i Syrien och leker nu varje dag i sanden utanför sitt nya hem i flyktinglägret Zaatar. I januari fyller han fem. Det är hans viktigaste födelsedag.

Swisha din gåva till 9001223 eller SMS:a FEM till 72905 och ge 100 kr.

I julkampanjen Låt fler få fylla fem uppmärksammar Svenska kyrkans internationella arbete den pågående katastrof som alltför sällan hörs i medierna: barnadödligheten. Var femte sekund dör ett barn som inte hunnit fylla fem år. Barn dör av undernäring, infektioner och bristande omsorg. Barn som får leva i trygghet – med mat, rent vatten, sjukvård och omsorg – kan klara sina kritiska första år. Din insats behövs!

Svenska kyrkan
INTERNATIONELLT ARBETE

medlem av
actalliance

HJÄLP BARN HJÄLPA BARN

FREDAG 9 DECEMBER

JULKLAPPSVERKSTAD

10-16 Tillverka julkort och din egen julklapp.
Lyssna till julevangeliet. Fika. Heliga Trefaldighets kyrka.

VAD HINDRAR BARN FRÅN ATT LEVA ETT GOTT LIV?

15-16 Öppen föreläsning med barnläkaren/prof.em. Staffan Janson.

LÖRDAG 10 DECEMBER

HANDARBETS-/ BRÖDFÖRSÄLJNING, LOTTERI OCH FIKASERVERING

10-14 Kyrkans hus, Kaplansgatan 1.

VÄLGÖRENHETSKONSERT

14-16 Heliga Trefaldighets kyrka. Ungdomarna i GUBB – Gävleborgs Ungdoms Big Band med solist Björn Atle Anfinssen, Kahenya, ungdomar från estetiska programmet musik på Vasaskolan. Ett samarrangemang med Region Gävleborg.

SÖNDAG 11 DECEMBER

HÖGMÄSSA

11.00 Kyrkoherde Christina Eriksson avtackas.
Heliga Trefaldighets kyrka.

LUCIA

16.00 Barn och ungdomar från Heliga Trefaldighets kyrka. Utställningen "Se till mig som lite är" är öppen under hela helgen. Guide finns på plats. Helgens intäkter går till projektet "Barn hjälper barn" i samarbete med Diakonirådet i Gävle. ♦

Edit Soblén pysslar

VÄCK JULPYSSLAREN I DIG!

Många av oss tycker att det är roligt att pyssla och särskilt sugna på pyssel blir en del just i juletider. Men kanske vet vi inte riktigt hur vi ska göra, vi saknar inspiration eller så vill vi inte göra det ensamma utan tillsammans med andra.

Den 9 december är det julklappsverkstad för alla, stora som små, pysslare, i Heliga Trefaldighets kyrka. Där kan du bland annat göra egna julkort, enkelt och personligt. Det är hälsningen som är i fokus. Vill du hellre prata om julevangeliet och göra en enkel krubba så går det naturligtvis bra.

Julklappsverkstaden har öppettid mellan klockan 10 och 16. Här har vi material och sällskap. Temat är änglar och julevangeliet. Du är välkommen oavsett ålder. ♦

”Se till mig som liten är”

– EN UTSTÄLLNING OM BARNFATTIGDOM I GÄVLE

Barnfattigdom har många ansikten, det kan handla om barn som får gå hungriga och frysa, barn som hamnar i utanförskap för att det inte finns pengar till fritidsaktiviteter, barn som tvingas bli vuxna och sköta om sina missbrukande föräldrar, barn som flytt och lever i ovisshet om sin framtid men också barn som har allt materiellt men saknar kärlek. Alla dessa barn finns idag i Gävle.

FRÅN OCH MED den 9 december 2016 till och med den 5 februari 2017 finns en utställning i Heliga Trefaldighets kyrka som beskriver dessa barns förutsättningar.

Det är en utställning med sängar, där fyra sängar visar på förhållanden som många barn lever under idag, i Gävle. Den femte sängen uppmärksammar barnadödligheten i världen och är en del av Svenska kyrkans internationella julkampanj ”Låt fler få fylla fem”.

Alla barn måste få vara barn, de behöver mat, kärlek och en säng att sova i. Vi behöver vara många som arbetar för en rättvisare och mänskligare värld. Hoppas du vill vara med i detta arbete.

Öppen vardagar 11.00–15.00.

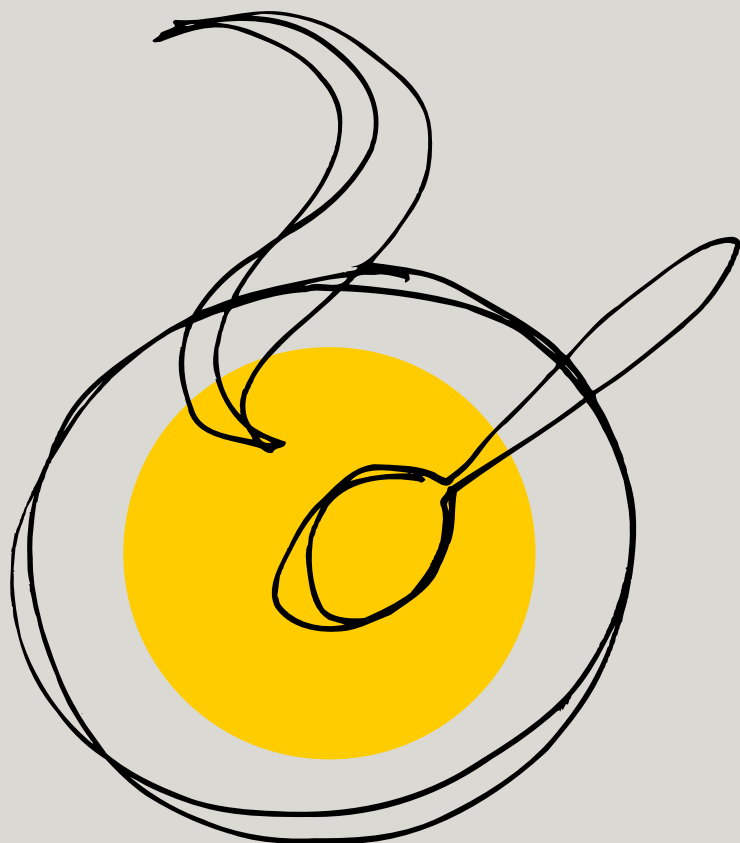
Vad kan du göra för att hjälpa?

- Besök och samtala om utställningen tillsammans med dina släktingar och vänner
- Lyft problemet i fikarummet på jobbet och samtala om vad ni tillsammans kan göra för att hjälpa barn i behov av stöd och hjälp
- Besök Heliga Trefaldighets kyrka under helgen 9-11 december. Läs mer på sidan 14.
- Lämna en gåva till projektet ”Barn hjälper barn”. Diakonirådet förmedlar sedan presentkort till barnfamiljer i ekonomisk utsatthet, så att de kan ge sina barn en julkapp och/eller födelsedagspresent. ♦

Skicka din gåva via Swish till nummer 123 351 15 65

Märk inbetalningen med ”barnhjelperbarn”

MULLIGATAWNY

En klassiker som värmer kroppen en kall vinterafton

INGREDIENSER

1 kycklingfilé (eller en mango)	1,5 msk vetemjöl
1,5 lök	50 g smör
2 stjälkar selleri	2 tsk curry
1 morot	1 l buljon (vegetarisk eller kyckling)
0,5 äpple	salt
1 dl grädde (eller kokosgrädde)	peppar
0,8 dl vitt ris	timjan

GÖR SÅ HÄR

Hacka löken, stjär sellerin i fina bitar och skär moroten i små kuber. Fräs i smöret i några minuter.

Tillsätt vetemjölet och curryn och fräs i fem minuter.

Häll i buljongen, rör om väl och låt småputtra i 30 minuter.

Hacka under tiden äppelhalvan, tärna kycklingfilén (eller mangon) och häll i dessa, tillsammans med riset. Låt småkoka i ytterligare en halvtimme. Smaka av med salt, svartpeppar och timjan.

Hetta upp grädden och häll i precis innan servering.

Mulligatawny ska vara fyllig, len och smakrik – och rykande varm!

SMAKLIG MÅLTID!

foto: photojossie.se

NY HUSVÄRD – JACK

Jag heter Jack Brander och är sedan mitten av oktober den nya husvärden i Mariakyrkan. Under mina första veckor har jag hunnit träffa många av er och blivit varmt välkomnad, så det är med gott mod och stor värme som jag tar mig an min nya tjänst.

Tidigare har jag arbetat med – ja, allt egentligen. Många år inom restaurang och vård, samt socialt arbete och med djur. Jobbet har tagit mig från hemlösa missbrukare i Stockholm city till ekonomiskt bistånd i Östhammar; via kock och hovmästare i större delen av Östergötland till exotiska djur i Uppland och det mesta däremellan. Jag är även utbildad frisör och har arbetat som frisör, färgtekniker och utbildare tills en bilolycka satte stopp för den karriären. Sedan millennieskiftet har jag drömt om att bli diakon och det är underbart att äntligen ha fått landa i kyrkan. Ett steg på vägen!

Fritiden spenderar jag med mina hundar. Jag föder upp Afghanhundar, men jag har haft flera olika raser.

Helgerna går till hundutställningar, antingen som utställare eller domare. På bilden ser ni mig och min Leon som valp.

MITT RECEPT

Jag har ett recept som jag gärna delar med mig av, det är en mustig och värmande soppa från Indien. Denna rätt har blivit en klassiker i det engelska köket, och går att variera efter eget tycke.

Vill man göra den mjölkfri byter man grädden mot kokosmjölk, vill man använda quornfilé blir den vegetarisk och för en vegansk variant är det ljuvligt med mango istället för kyckling! Linser fungerar utmärkt i denna rätt, gärna röda eller gula linser.